

Música blanca. Mor el compositor i promotor cultural Antoni Caimari



Dissabte 27 de febrer va traspasar Antoni Caimari Alomar, compositor experimental i incansable promotor cultural, fundador de la Fundació Musical ACA (Àrea de Creació Acústica). Nascut a Sa Pobla el 1943 i autodidacte, la seva trajectòria compositiva és una de les més singulars d'aquest país, amb una producció de prop de tres-centes obres que tenen el piano i l'electroacústica com a principals protagonistes.

La seva concepció de la creació musical era radicalment transcendental i volgudament entroncada amb la gran tradició europea, de la qual sempre es declarà part. Amb una obra ingent i únicament enregistrada, que prescindeix de la partitura escrita i de la interpretació en viu i que es transforma a partir d'un procés d'elaboració i postproducció artesanal minuciosa, el seu llegat musical és una expressió indissociable de la relació directa del compositor amb les condicions materials de la reproductibilitat tècnica.

L'accés a la seva música requeria una litúrgia que només ell sabia exercitar: l'escolta atenta i guiada per l'autor, si podia ser de manera individual, dins de la torre de vori de la sala del piano Bösendorfer de la Fundació, en una cadira situada en el punt precís i mil·limètricament calculat pel compositor entre els altaveus on conflüen els harmònics en tota la seva esplendor. Qualsevol desviació mínima podia acabar amb anys de recerca incansable i malmetre el gaudi d'un horitzó inoït, fondo i transformador.

La seva tasca com a agitador cultural cal situar-la en els convulsos anys de la Transició, en què va iniciar tot un seguit d'escomeses cristal·litzades en la creació del segell discogràfic UM -Unió Músics- (1979), l'impuls del festival Encontre Internacional de Compositors (1980) i la constitució de la Fundació ACA (1985), una de les principals entitats culturals de Mallorca i l'única dedicada exclusivament al foment de les músiques contemporànies i de nova creació, i des de la qual s'han iniciat projectes que abracen camps tan diversos com el món dels orgues històrics mallorquins, la poesia novella en català, l'audiovisual, la gastronomia tradicional, la recerca musicològica, el *happening* o l'art sonor.

Des del segell discogràfic UM s'han editat més de cent cinquanta discs en vinil, casset i compactes, molts amb obres enregistrades per primera i única vegada, i amb edicions que són indispensables per entendre el món musical de les darreres quatre dècades. Cal destacar-ne la sèrie "Contemporanis de la Mediterrània", una col·lecció en la qual es varen editar enregistraments monogràfics de compositors de

l'entorn principalment balear-català-italià, com Xavier Carbonell, Luciano Berio, David Padrós, Joan Serra, Bartomeu Artigues, Llorenç Balsach o Carles Guinovart, entre molts d'altres, així com fora de la sèrie, els enregistraments monogràfics dedicats a Josep Mestres Quadreny, Eduardo Polonio, Fátima Miranda o Benet Casablanca i les primeres edicions, en vinil, de música dels compositors participants en l'Encontre Internacional de Compositors. Són incomptables els enregistraments que, sense haver estat editats, van fer-se a l'estudi de gravació de Son Bielí, seu de la Fundació i enclavament privilegiat al cor de Mallorca, i que formen un arxiu sonor únic encara pendent de descobrir.

La seu de la Fundació, al petit poble de Búger, era un punt de trobada i d'acollida sempre obert a rebre tothom que volgués formar-ne part i, per a molts de nosaltres, una casa que forma part de la nostra història vital i a la qual cal agrair la coneixença d'amistats i companys de viatge, contagiats tots de la convicció en la capacitat radicalment transformadora de l'art.

El Festival Encontre Internacional de Compositors, amb quaranta-dues edicions ininterrompudes, segueix sent una de les principals vies d'entrada de la innovació musical agosarada a aquest país, des de la qual s'han generat impulsos que han seguit trajectòries fulgurants.

El llegat acumulat per tants d'anys d'activitat situa la Fundació com una entitat especialment significativa que ultrapassa l'àmbit local, i que exigeix una cura especial de les administracions responsables. Malauradament, els darrers lustres han estat testimonis d'un cúmul de desavinences i *desencontres* que han pertorbat l'estabilitat i l'arrelament d'una estructura extremadament sensible, tant als canvis de rumb d'una política cultural desorientada com a les curolles del seu fundador. Esperem, de tot cor, que el patronat mantingui el compromís ferm no només de preservar aquest llegat, sinó d'impulsar-lo i actualitzar-lo com a part indispensable del teixit cultural del segle XXI.

Imatge destacada: (c) Fundació ACA - Miquel Moll.